

Rutin för kontroll av förekomst av lövplattmasken *Obamunungara*

2025-02-20

Vi har en utarbetad rutin som fungerar väl så länge växterna är ovegeterade. Vi genomför okulära kontroller och hundsök. I syfte att underlätta och göra säkrare bedömningar vid hundsök har vi investerat i ett verktyg, "Rasco". Rasco "dammsuger" ut dofter från lastutrymmet där växterna förvarats under transport, och koncentrerar på så sätt dofterna. Sökhunden nosar på de koncentrerade dofterna och markerar vid eventuella fynd. Efter okulär kontroll och/eller hundsök placerar vi växterna i våra kylar. Där får de stå tills dess att jordklumpen blivit -2° till -3°. Vi har investerat i verktyg som mäter rotklumpens temperatur och kan därmed säkerställa temperaturer där eventuella lövplattmaskar elimineras.

Just nu pågår tester och fortsatt arbete med att utveckla vår rutin för att kunna bearbeta vegeterat växtmaterial. Det har framkommit information om att masken dör när den utsatt för 38° i 10-15 min, och att detta är en temperatur som inte växten tar skada av. Vi utreder att utsätta allt vegeterat, importerat och krusat växtmaterial för en typ av varmvattenbehandling men har ännu inget system på plats för detta. Självklart kommer vi genomföra okulära besiktningar och hundsök även på vegeterat växtmaterial.

Se vår rutin för kontroll av förekomst av lövplattmasken nedan.

1. När du har mottagit växtmaterial, ställ det för sig på hårdgjord yta eller markduk eller låt det stå kvar på CC-vagnen.
2. Okulära stickprovskontroller görs enligt nedan.
Kontrollera på följande sätt:
 - Kolla marken/hyllplanet under krukans
 - Kolla under själva krukans
 - Lyft ur plantan och kolla i krukans och på rotklumpen
 - Kolla under tråg/backar
 - Kolla efter kokonger/ägg
 - Denna kontroll görs vid hemkomst, utsättning och orderplockning
3. Vi rekommenderar handskar, plattmasken har ett slem som kan vara irriterande på huden.
4. Använd gärna ficklampa, även dagtid, plattmaskarna blänker ofta till när de får en ljuskälla på sig.
5. Sökhund kontrollerar delar av importerat växtmaterial.
6. Icke-vegeterat växtmaterial placeras och förvaras i våra kylar. Detta för att säkerställa att eventuell mask som inte upptäcks vid okulär besiktning eller vid hundsök ändå elimineras.

Om inga fynd görs är risken att partiet innehåller den skadliga arten liten

1. Allt dokumenteras efter hemkomst. Leverantör, datum och kontrollant.
2. Dokumentet scannas in och sparas internt.

Om fynd av plattmasken görs

1. Rapportera fyndet på www.invasivaarter.nu
2. Ta foto och dokumentera art, datum, leverantör och vart vi ställer dem. Informera leverantören.
3. Ta bort den främmande organismen. *Obama nungara* avdödas genom att man håller kokande vatten på dem eller lägger dem i frysen i 1 dygn. Det går inte att klippa ihjäl dem!
4. Isolera plantorna tillfälligt och kontrollera dem igen nästa dag.
5. Om ytterligare fynd görs bör du fortsätta kontrollera batchen/partier och hålla det isolerat. När du inte gjort nya fynd på 2 dagar har du minskat risken för vidare spridning.